Lieta Nr. A 42410005
(A90-08/5)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008. gada 17. jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Kaļiņina,

piedaloties pieteicējai *I.S.*, pieteicēja pilnvarotajai pārstāvei *Z.B.*,
atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajam pārstāvim Gatim Rudzītim,

2008. gada 28. maijā atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *I.S.* pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005. gada 22. augusta lēmuma Nr. 3.1/22736 atcelšanu un atzīšanu par spēkā neesošu, kā arī iestādes faktisko rīcību.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) ģenerāldirektora 2005. gada 22. augusta lēmumu Nr. 3.1/22736 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atstāts negrozīts VID Rīgas reģionālās iestādes Korupcijas novēršanas kontroles daļas priekšnieces 2005. gada 28. jūlija lēmums Nr.F11.2.8/117-123 (turpmāk – arī sākotnējais lēmums), ar kuru *I.S.* (turpmāk – pieteicēja) uzlikts naudas sods Ls 15 apmērā, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) $166.^{27}$ pantu.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk - KNAB) veica pieteicējas valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudes par 2002., 2003. un 2004. gadiem. Pārbaudes laikā KNAB konstatēja, ka pieteicēja ir iekļauta Rīgas domes valsts amatpersonu sarakstā kā Rīgas Simbolikas komisijas locekle no 2002. gada 9. aprīļa, kā arī bija iekļauta Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcijas valsts amatpersonu sarakstā kā Iepirkumu pastāvīgās komisijas priekšsēdētāja vietniece un Juridiskās un konsultāciju nodaļas vadītāja.

Pārbaudot pieteicējas kārtējo valsts amatpersonas deklarāciju par 2004. gadu, konstatēts, ka minētās deklarācijas nepublicējamās daļas 2. punktā pieteicēja kā dāvinājumu norādījusi dzīvokļa dāvinājuma līgumu *E.S.* un minētā darījuma apmēru naudas izteiksmē norādījusi kā bezatlīdzības darījumu. Savukārt deklarācijas publicējamās daļas 8. punktā minētā informācija nav norādīta. Iestāde uzskatīja, ka, nenorādot minēto darījumu deklarācijas publicējamās daļas 8. punktā, pieteicēja nav ievērojusi likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 24. panta pirmās daļas 9. punkta prasības, kā arī Ministru kabineta 2002. gada 22. oktobra noteikumu Nr.478 „Kārtībā, kādā aizpildāmas, iesniedzamas, reģistrējamas un glabājamas valsts amatpersonu deklarācijas un aizpildāmi un iesniedzami valsts amatpersonu saraksti" (turpmāk – MK noteikumi Nr.478) 3.8. apakšpunkta prasības.

Par minēto pārkāpumu saskaņā ar LAPK $166.^{27}$ pantu 2005. gada 19. jūlijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.F2.8/117, pamatojoties uz kuru VID Rīgas reģionālās iestādes Korupcijas novēršanas kontroles daļas priekšniece pieņēma

sākotnējo lēmumu par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības, uzliekot naudas sodu Ls 15 apmērā.

[2] 2005. gada 22. septembrī pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt VID ģenerāldirektora 2005. gada 22. augusta lēmumu Nr. 3.1/22736 un izvērtēt iestādes faktisko rīcību.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja norāda, ka attiecībā uz administratīvā soda uzlikšanu pieteicējai par 2003. gada valsts amatpersonas deklarācijā norādīto ziņu neprecizitāti lietvedība izbeidzama, pamatojoties uz LAPK 239. panta pirmās daļas 7. punktu, kas nosaka, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši šā kodeksa 37. pantā paredzētie termiņi.

Valsts amatpersonu deklarāciju par 2003. gadu VID Rīgas reģionālajā Korupcijas novēršanas kontroles daļā pieteicēja iesniedza 2004. gada 30. martā, bet lēmums par administratīvā soda uzlikšanu pieņemts 2005. gada 28. jūlijā. Uzliekot administratīvo sodu, VID Rīgas reģionālās iestādes Korupcijas novēršanas kontroles daļa pārkāpusi LAPK normas.

[2.2] Pieteicēja lūdz tiesu izvērtēt, vai iestādes faktiskā rīcība atbilst Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) noteikumiem un citām tiesību normām, jo iestāde nav vērtējusi pieteicējas paskaidrojumus un lūgumus, kā arī apstākli, vai amatpersonu saraksti, kuros pieteicēja norādīta kā amatpersona, ir iesniegti un sastādīti atbilstoši likuma prasībām.

Pieteicēja uzskata, ka formāla iekļaušana kādas komisijas sastāvā, par šo iekļaušanu nepaziņojot, neiepazīstinot likumdošanā noteiktajā kārtībā, nerada valsts amatpersonas statusu, līdz ar to valsts amatpersonas tiesības un pienākumus, kā arī amatpersonas atbildību.

Deklarāciju pieteicēja sniegusi uz augstākstāvošas institūcijas rīkojuma pamata - kā Rīgas domes darbinieks, līdz ar to sniedza kļūdaini, nebūdama valsts amatpersona.

[2.3] Pieteicēja uzskata, ka valsts amatpersonu deklarācijā par 2004. gadu ietvertās ziņas par dzīvokļa dāvinājuma līgumu viņas meitai, *E.S.* ir sniegtas saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu, Civillikuma 1912., 1916., 1917. pantu, kas nosaka, ka dāvinājuma līgums ir vienīgais bezatlīdzības atsavinājuma līgums, dāvinājuma līgumam nav īpašību, kas raksturīgas preču - naudas attiecībām, dāvinājums ir divpusējs darījums, tam ir bezatlīdzības raksturs. Tā kā dāvinājums ir bezatlīdzības līgums, īpašuma tiesību pāreja nevar būt saistīta ar maksāšanas jautājumu. Dāvinājums ir tiesisks darījums, ar kuru kāds aiz devības piešķir otram bez atlīdzības kādu mantisku vērtību atbilstoši Civillikuma 1912. pantam.

[2.4] 2006. gada 14. jūlijā pieteicēja iesniedza papildinājumus pieteikumam, kuros lūdza saskaņā ar LAPK 255. pantu izvērtēt VID faktisko rīcību, nesniedzot izvērtējumu Rīgas domes institūciju iesniegtajam valsts amatpersonu sarakstam, ar kuru pieteicēja ir tajā iekļauta kā Rīgas simbolikas komisijas locekle, kaut gan nekad nav pildījusi šos pienākumus un nav saņēmusi par to atalgojumu; uzlikt VID par pienākumu svītrot pieteicēju no augstākminētā saraksta, atzīstot pieteicējas iekļaušanu un atrašanos tajā par nelikumīgu no iekļaušanas brīža; atcelt pārsūdzēto VID ģenerāldirektora lēmumu un arī sākotnējo lēmumu, atzīstot tos par spēkā neesošiem no to pieņemšanas brīža.

[3] Atbildētājs tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā neatzīst pieteicējas pieteikumu, balstoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem. Atbildētājs paskaidrojumā norāda, ka pieteicējai administratīvais sods piemērots par to, ka 2004. gada amatpersonas deklarācija tika aizpildīta nepilnīgi, un izskatot pieteicējas sūdzību par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības, iestādei nebija pamata atcelt

sākotnēji pieņemto lēmumu, jo atbildētāja vērtējumā pieteicēja pārkāpusi LAPK 166.[27] pantu.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja prasījumu uzturēja, balstoties uz pieteikumā minētajiem apsvērumiem.

Atbildētājs pieteikumu neatzina un, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā konstatētiem un paskaidrojumā minētajiem apsvērumiem, lūdza to noraidīt.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot lietā esošos pierādījumus pēc savas iekšējas pārliecības, atzīst, ka pieteicējas pieteikums daļā par pārsūdzētā VID lēmuma atcelšanu ir pamatots un ir apmierināms, bet daļā par VID faktisko rīcību tiesvedība ir izbeidzama.

[6] APL 103. pantā noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumus iestādes rīcības brīvības ietvaros. Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām. Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

Administratīvā akta, ar kuru uzlikts administratīvais sods pieteicējai, izdošana saistīta arī ar LAPK noteiktā procesa ievērošanu.

[7] Saskaņā ar LAPK 8. panta pirmo daļu persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga saskaņā ar likumu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā un vietā. Līdz ar to spriedumā LAPK normas, kas paredz atbildību par administratīvo pārkāpumu, ir izteiktas likuma redakcijā, kas bija spēkā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā.

[8] Pārsūdzētais lēmums, kas pieteicējai ir nelabvēlīgs administratīvais akts, pamatots ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 24. panta pirmās daļas 9. punktu, MK noteikumu Nr.478 3.8. apakšpunktu un LAPK 166.[27] pantu.

Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 24. panta pirmās daļas 9. punktā noteikts, ka deklarācijā valsts amatpersona norāda informāciju par tās veiktajiem darījumiem, ja to summa pārsniedz 20 minimālās mēnešalgas, norādot šo darījumu apmēru un darījumu puses.

MK noteikumu Nr.478 3.8. apakšpunkts nosaka, ka, aizpildot deklarācijas publicējamo daļu, deklarācijas iesniedzējs, norādot informāciju par veiktajiem darījumiem, ja to summa pārsniedz 20 Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas, sniedz ziņas par katra darījuma veidu un apmēru naudas izteiksmē attiecīgajā valūtā.

LAPK 166.[27] pants paredz, ka par valsts amatpersonas deklarācijas neiesniegšanu noteiktā termiņā, deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtības neievērošanu vai par nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā uzliek naudas sodu līdz divsimt piecdesmit latiem.

Tātad, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības saskaņā ar šo LAPK pantu, nepieciešams konstatēt, ka persona ir amatpersona, un tā valsts amatpersonas deklarāciju nav iesniegusi noteiktajā termiņā, vai nav ievērojusi deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību, vai norādījusi deklarācijā nepatiesas ziņas.

[9] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicēja kārtējā valsts amatpersonas deklarācijā par 2004. gadu nepublicējamās daļas 2. punktā (lietas 77. lapa) kā dāvinājumu norādījusi dzīvokļa dāvinājuma līgumu *E.S.* un minētā darījuma

apmēru naudas izteiksmē noteikusi kā bezatlīdzības darījumu, bet deklarācijas par 2004. gadu publicējamās daļas 8. punktā (lietas 73. lapa) minētā informācija nav norādīta.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicējas darbībās, nenorādot 2004. gada deklarācijas publicējamās daļas 8. punktā dāvinājuma līgumu ar meitu *E.S.*, ir konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[10] Atbildētājs nepieciešamību saukt pie atbildības pieteicēju pamato tieši ar apstākli par dāvinājuma līguma neatspoguļošanu 2004. gada deklarācijas publicējamā daļā.

[11] Tiesa konstatē, ka 2004. gada deklarācija kā vienots dokuments sastāv no divām daļām – publicējamās un nepublicējamās daļas. Deklarācijas publicējamā daļā tiek sniegta vispārēja informācija par amatpersonas ienākumiem, darījumiem un citiem apstākļiem, saistītiem ar izmaiņām amatpersonas mantisko saistību apjomā, savukārt, nepublicējamā daļā tiek sniegta tā pati publicējamā daļā norādītā informācija, tikai ar daudz lielāku noteiktības pakāpi, lai pārbaudi veicošajai institūcijai būtu iespēja identificēt un pārbaudīt amatpersonas sniegtās informācijas patiesumu.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pieteicēja, sniedzot informāciju par notikušo bezatlīdzības darījumu ar meitu - uzdāvinot tai nekustamo īpašumu, par šāda darījuma esamību sniegusi informāciju 2004. gada deklarācijas nepublicējamā daļā, līdz ar to nav noslēpusi informāciju par notikušā darījuma faktu no pārbaudes institūcijām, bet liegusi informācijas pieejamību par šo apstākli sabiedrībai.

[12] Tiesa uzskata, ka likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 23. panta pirmajā daļā noteiktais amatpersonas pienākums sniegt deklarāciju kalpo minētā likumā 2. panta noteiktajam mērķim - nodrošināt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību, veicināt valsts amatpersonu darbības atklātumu un atbildību sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanos valsts amatpersonu darbībai.

[13] No iepriekš citētām tiesību normām izriet, ka sabiedrības interese iegūt informāciju par amatpersonas darījumiem, ienākumiem un izdevumiem atzīstama par aizsargājamo tādā apjomā, lai novērstu iespējamos korupcijas riskus amatpersonas darbībā.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pieteicēja bezatlīdzības darījumā ar meitu nav atzīstama par no šī darījuma izrietoša labuma guvēju, bet tieši otrādi, pieteicējas īpašumā esošais mantas apjoms ticis samazināts, pieteicējai atsakoties no tās daļas par labu meitai, līdz ar to šāds darījums konkrētajā gadījumā nav radījis korupcijas riskus attiecībā uz pieteicējas amata pienākumu pildīšanu, līdz ar to sabiedrības neinformēšana par šāda darījuma esamību nav apdraudējusi LAPK divpadsmitā „c" nodaļā „Administratīvie pārkāpumi korupcijas novēršanas jomā" ietvertā LAPK 166.[27] pantā noteikto administratīvo pārkāpumu sastāvu veidojošo valsts aizsargājamo objektu.

Lai sauktu personu pie administratīvās atbildības, jākonstatē visas administratīvā pārkāpuma obligātas sastāvdaļas: administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse. Iztrūkstot kādai no administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošām sastāvdaļām, nav iespējams konstatēt administratīvā pārkāpuma sastāvu.

[14] Konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatē, ka ar pieteicējas darbībām, 2004. gada deklarācijas publicējamā daļā nenorādot bezatlīdzības darījumu ar meitu, tiktu apdraudēts valsts aizsargājamais objekts, kas noteikts LAPK 166.[27] panta dispozīcijā, tāpēc nav pamata pieteicējas darbības kvalificēt kā administratīvo pārkāpumu.

Pieteicēja pieteikumā apšauba to, ka viņa 2004. gadā būtu atzīstama par amatpersonu, tādējādi norādot arī uz administratīvā pārkāpuma subjekta neesamību konkrētajā lietā.

Tiesa atzīst, ka nekonstatējot konkrētajā lietā vienu administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošo obligāto sastāvdaļu – objektu, tiesai procesuālās ekonomijas dēļ nav nepieciešams vērtēt citu obligāto pārkāpuma sastāvdaļu esamību, jo, lai atceltu pārsūdzēto lēmumu par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības, pietiek konstatēt vienas obligātas sastāvdaļas neesamību.

[15] Pieteicēja pieteikumā lūdz tiesu izvērtēt atbildētāja faktisko rīcību, nesniedzot izvērtējumu Rīgas domes institūciju iesniegtajam valsts amatpersonu sarakstam, ar kuru pieteicēja ir iekļauta tajā kā Rīgas simbolikas komisijas locekle, kaut gan nekad nav pildījusi šos pienākumus un nav saņēmusi par to atalgojumu; uzlikt VID par pienākumu svītrot pieteicēju no augstākminētā saraksta, atzīstot pieteicējas iekļaušanu un atrašanos tajā par nelikumīgu no iekļaušanas brīža; atcelt VID ģenerāldirektora pārsūdzēto un arī sākotnējo lēmumu, atzīstot tos par spēkā neesošiem no to pieņemšanas brīža.

[16] Tiesa konstatē, ka par pieteicējas prasījumu, saistītu ar VID faktiskās rīcības izvērtēšanu ir ierosināta administratīvā lieta A42509606, kurā tiesa vērtējusi tieši šos pieteicējas norādītos apstākļus par pieteicējas iekļaušanu un atrašanos Rīgas domes amatpersonu sarakstā saistībā ar Rīgas simbolikas komisija sastāvu un spriedums tajā tika sastādīts 2008. gada 22. februārī.

Atbilstoši APL 191. panta pirmās daļas 2. punktam tiesnesis atsakās pieņemt pieteikumu, ja tās pašas vai citas tiesas tiesvedībā ir lieta starp tiem pašiem administratīvā procesa dalībniekiem, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata. Tā kā par pieteicējas norādīto faktisko rīcību tika ierosināta un pirmajā instancē izskatīta administratīvā lieta A42509606, tad pieteicēja nav tiesīga lūgt to pašu apstākļu izvērtēšanu arī izskatāmajā lietā. APL 282. panta 2. punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu. Tiesa atzīst, ka pieteicējai nav tiesību šajā administratīvajā lietā lūgt vienu un to pašu apstākļu izvērtēšanu, kādi tika izvērtēti administratīvajā lietā A42509606 attiecībā uz atbildētāja veikto faktisko rīcību.

[17] Pieteicēja pieteikumā lūdz tiesu atcelt pārsūdzēto lēmumu daļā par administratīvā soda uzlikšanu pieteicējai par 2003. gada deklarācijā norādītajām neprecīzajām ziņām un izbeigt lietvedību šajā daļā atbilstoši LAPK 239. panta pirmās daļas 7. punktam.

APL 81. panta otrās daļas 4. punkts noteic, ka augstāka iestāde pēc sūdzības iesniedzēja apstrīdēšanas iesnieguma saņemšanas, izskatot lietu vēlreiz pēc būtības kopumā, izdod satura ziņā citādu administratīvo aktu. Konkrētajā gadījumā ar pārsūdzēto lēmumu lieta par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības pēc LAPK $166.^{27}$ panta izskatīta pēc būtības, izdodot satura ziņā citādu administratīvo aktu salīdzinājumā ar iepriekš pieņemto VID Rīgas reģionālās iestādes Korupcijas novēršanas kontroles daļas priekšnieces lēmumu, un galīgā lēmuma pamatojumā par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības iestāde nav norādījusi uz 2003. gada deklarācijas aizpildīšanas nepilnībām, līdz ar to nav saukusi pieteicēju pie administratīvās atbildības par šo faktu, tāpēc tiesai konkrētajā lietā nav pamata atsevišķi lemt par šo pieteicējas norādīto apstākli sakarā ar 2003. gada deklarācijas aizpildīšanu. Arī atbildētājs tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā norādījis, ka administratīvo sodu pieteicējai piemēroja par 2004. gada amatpersonas deklarācijas nepilnīgu aizpildīšanu.

[18] Judikatūrā nostiprinājusies atziņa, ka, ja tiesa secina, ka administratīvais akts izdots, pieļaujot tādu [..] pārkāpumu, kura dēļ administratīvais akts ir atceļams, procesuālās ekonomijas dēļ tā atceļ pārsūdzēto administratīvo aktu, nepārbaudot citus administratīvā akta tiesiskuma un pamatotības aspektus (sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006. gada 24. februāra sprieduma lietā Nr. SKA - 4, 16. punktu).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 251. pantu, 253. panta pirmo daļu, APL 282. panta 2. punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt *I.S.* pieteikumu daļā.

Atcelt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005. gada 22. augusta lēmumu Nr. 3.1/22736 ar tā pieņemšanas dienu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

Izbeigt tiesvedību daļā par Valsts ieņēmumu dienesta faktisko rīcību.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā

Tiesnese I. Kaļiņina